

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ŻUCHLÓW

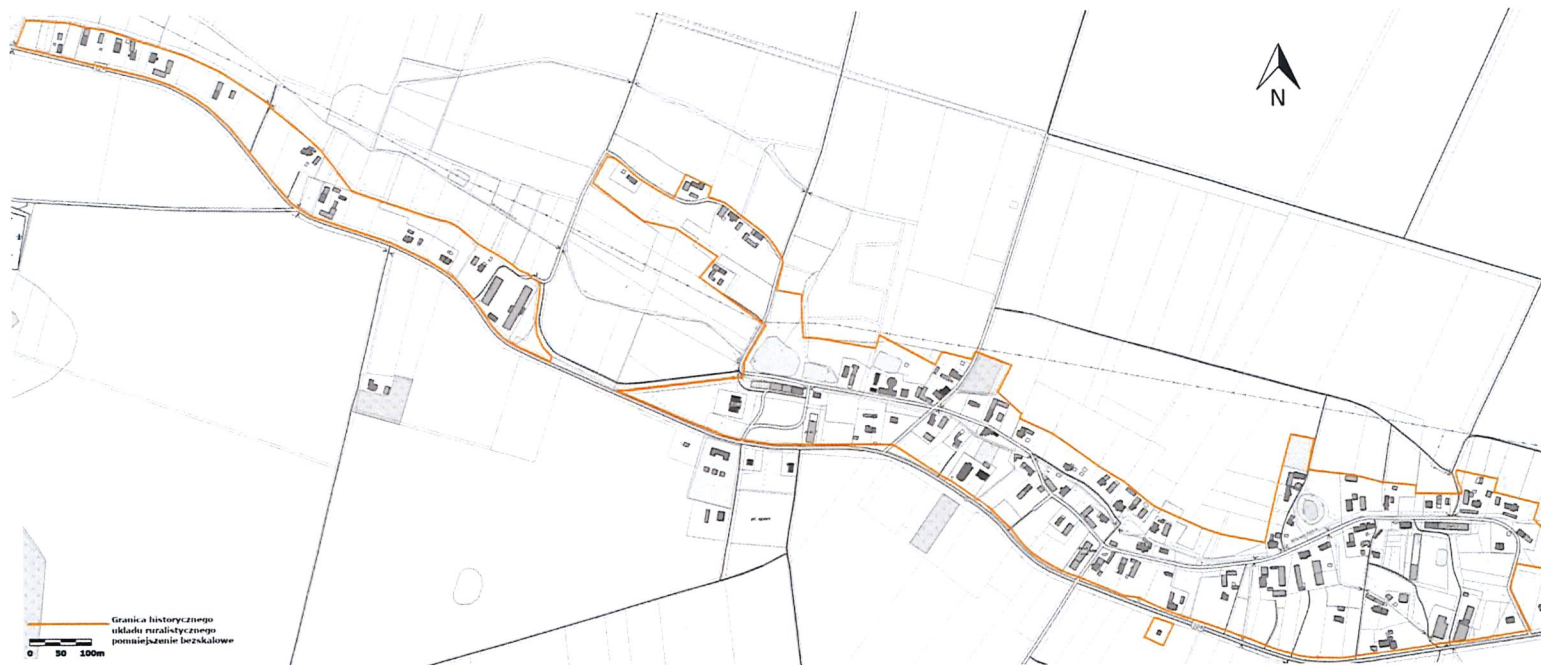
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

1310 r.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Niechlów

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°40'52", E: 16°24'23"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

Mapa w skali 1:10000 w zał. nr 1.

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Schuchlow (1310), Shutilowe (1340), Schüttlau Ober, Schüttlau Nieder (1791, 1830, 1845-1945)

Historia: Wieś o metryce średniowiecznej (pierwsze wzmianki - 1310 r.). Od XVI w. miejscowość podzielona była na dwie części zachodnią *Nieder Schüttlau* i wschodnią *Ober Schüttlau*, z dobrami szlacheckimi, stanowiącymi odrębne własności, w każdej z części. W XVI w. oba w/w majątki należały do rodu von Promnitz. W poł. XVI w. miejscowość *Nieder Schüttlau* była własnością Christopha Kottwitz, w l. 70-tych XVI w. *Ober Schüttlau* należała do Hansa von Lestwitz. W XVII w. jedne i drugie dobra były w posiadaniu rodziny von Hocke. W 1781 r. majątek *Ober Schüttlau* stanowił własność von Skrebenskych, następnie w 1791 r. barona von Schlichting. Wówczas w dobrach szlacheckich odnotowano siedzibę pańską, wśród mieszkańców wsi wymieniano 3 służebnych kmieci, 3 wolnych, 12 omłockowych zagrodników, 6 chałupników. W 1830 r. właścicielką dóbr była generałowa von Frankenberg. Wtedy też odnotowano browar, gorzelnię, młyn wodny. W 1843 r. dobra stały się własnością barona von Reck, potem należały do baronowej Bogumily von Stockmar (1886 r.), a od 1888 r. do czasów II wojny światowej do rodziny Nischke. Pod koniec XIX w. w miejscowości działała cegielnia oraz wytwórnia mąki ziemniaczanej.

W 1791 r. majątek *Nieder Schüttlau* był własnością majora von Prittwitz. Od tego czasu na terenie majątku wymieniana jest siedziba szlachecka. Wtedy też wśród mieszkańców wsi odnotowano 11 służebnych kmieci, 6 wolnych, 73 omłockowych zagrodników, 1 chałupnika.

Od 1821 r. dobra były własnością rodziny von Frankenberg. W 1872 r. w miejscowości powołano parafię ewangelicką i wybudowano kościół. W 1904 r. majątek przeszedł w ręce fundacji Frankenberg und Ludwigsdorf. Od 1936 r. do czasów II wojny światowej był dzierżawiony przez małżeństwo Ursulę i Ludwiga von Frankenberg und Proschitz.

Żuchłów jest dużą wsią o układzie ulicówki z niewielkim nawsiem w części centralnej, w obrębie którego zlokalizowana jest zabudowa. Na zach. od nawsia ulokowany jest, stanowiący dominantę w sylwecie wsi, kościół ewangelicki, obecnie katolicki kościół parafialny pw. Zesłania Ducha św. Po wsch. stronie świątyni znajduje się dom parafialny obecnie plebania (nr 42) połączona z kościołem łącznikiem, a za nią budynek gospodarczy. Wszystkie powyższe obiekty pochodzą z 1872 r. Na płd. od nawsia, po płd. stronie DW nr 324 znajduje się XVIII w., przebudowany w pocz. XX w. wiatrak – młyn. W zach. części wsi ulokowany jest zespół pałacowo – folwarczny historycznie przynależny do miejscowości *Nieder Schüttlau*. Założenie stanowi dominantę przestrzenną w krajobrazie wsi. Folwark rozplanowany jest wokół dużego czworobocznego dziedzińca. W pierzei zach. podwórza usytuowany jest budynek pałacu z II poł. XIX w., na zach. od pałacu znajdował się niewielki park, obecnie w złym stanie zachowania. Zwartą zabudowę pierzei płn. oraz zabudowę pierzei wsch. stanowią budynki mieszkalne oraz gospodarcze pochodzące z II poł. XIX i pocz. XX w. Obiekty gospodarcze zachowane są w złym stanie, w pierzei wsch. historyczny budynek gospodarczy współcześnie został zastąpiony wiatą. Zabudowania pierzei płd. oraz budynek oficyny przypałacowej nie istnieją. Na płn. od folwarku, po przeciwnej stronie drogi wiejskiej znajdują się zbiorniki wodne. Na płn. - zach. od zespołu, w oddaleniu od siedliska wsi ulokowana jest, składająca się z kilku zagród, kolonia

Historia cd., istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne w zał. nr 2.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.

